

Innstilling fra den forberedende redaksjonskomiteen til Europabevegelsens landsmøte 2023:

Komiteen består av:

Hanna E. Marcussen, leder, Sentralstyret/Sørlandet

Knut André Sande, Oslo

Per Rune Henriksen, Vestland

Martin Jølle, Europeisk Ungdom

Det foreligger seks forslag til resolusjoner, tre fra lagene og tre fra den forberedende redaksjonskomiteen.

RESOLUSJONSFORSLAG 1:

Forslagsstiller: Europabevegelsen i Oslo

EU-debatten må intensiveres

Europabevegelsen har vedtektsfestet følgende formål:

«Europabevegelsen skal virke for samarbeid mellom folk og stater i Europa. Europabevegelsens mål er at Norge blir fullverdig medlem i EU.»

Europabevegelsen har siden opprettelsen i 1948 arbeidet for at flest mulig land i Europa skal inngå i et forpliktende organisert samarbeid, basert på verdier som demokrati, frihet, fred, solidaritet og likeverd gjennom gjensidig respekt og en felles bærekraftig utvikling.

De siste årene har flere hendelser aktualisert en fornyet debatt om Norges forhold til Europa. Europabevegelsen mener mer må gjøres fra organisasjonens side opp mot partienes programarbeid frem mot stortingsvalget i 2025.

Det er flere åpenbare grunner til at en EU-debatt er nødvendig:

- Sikkerhetssituasjonen og krig i Europa
- Klima- og miljø
- Menneskerettigheter
- Demokratisk underskudd gjennom 30 år med EØS-avtalen

I norsk politikk har holdningen til en medlemskapsdiskusjon endret seg. Venstre har vedtatt å endre standpunkt fra nei til ja. Miljøpartiet De Grønne er også positive og ønsker forhandlinger om norsk medlemskap. Høyre står fast på sitt ja-standpunkt og har vedtatt at partiet skal løfte EU-debatten.

Europabevegelsen vil:

- Bidra til å intensivere EU-debatten
- Bidra til å øke kunnskapsnivået om EU i den norske befolkningen
- Jobbe for at flere partier vedtar mer EU-vennlige program
- Søke alliansepartnere for å bidra til en bred og nyansert debatt
- Ta initiativ til at Europabevegelsen utvikler og iverksetter en langsiktig strategi for hvordan Norge skal bli medlem i EU

Innstilling:

Den forberedende redaksjonskomiteen mener at innholdet i resolusjonen dekkes av resolusjon 4 og innstiller på at resolusjonen ikke vedtas. Imidlertid mener komiteen at de fem siste kulepunktene bør vedtas og oversendes sentralstyret for oppfølging.

Forslag til vedtak:

Følgende vedtas og oversendes sentralstyret for oppfølging i arbeidet med handlingsplan for denne toårsperioden:

Europabevegelsen vil:

- Bidra til å intensivere EU-debatten
- Bidra til å øke kunnskapsnivået om EU i den norske befolkningen
- Jobbe for at flere partier vedtar mer EU-vennlige program
- Søke alliansepartnere for å bidra til en bred og nyansert debatt
- Ta initiativ til at Europabevegelsen utvikler og iverksetter en langsiktig strategi for hvordan Norge skal bli medlem i EU

RESOLUSJONSFORSLAG 2:

Forslagsstiller: Europabevegelsen i Oslo

Menneskerettigheter i Europa under press

Menneskerettighetene for minoriteter er under press i deler av Europa. EU og andre liberale demokratier framstår som de viktigste beskytterne av enkeltindivider og deres rettsikkerhet. I desember 2021 tilsluttet Norge seg EUs erklæring om å redusere ulikhet og forbedrede menneskerettigheter.

Menneskerettigheter står generelt sterkt i Norge og i de fleste EU-landene. Likevel er det krefter i flere land som trekker utviklingen i feil retning. Norge må gjøre mer for å støtte aktivt opp om minoriteters rettigheter og levekår i eget land og i andre deler av Europa.

Europabevegelsen stiller seg solidarisk bak personer og grupper med minoritetsbakgrunn som er utsatte. Særlig vil vi peke på situasjonen i Polen, Ungarn og noen andre europeiske land med lignende utvikling. Vi vil oppfordre norske organisasjoner til å engasjere seg og be norske myndigheter bruke sin rolle aktivt i internasjonale fora der Norge har påvirkning.

Europabevegelsen vil:

- Støtte opp om EUs verdier om mangfold, likebehandling, toleranse, rettferdighet og solidaritet
- Støtte opp om kunnskapsbygging om menneskerettigheter i Norge og Europa
- At Norge aktivt bidrar med styrking av sivilsamfunn der menneskerettigheter er under press
- Støtte opp om LHBT-bevegelsers arbeid i Polen, Ungarn og i andre europeiske land
- Bidra til at konsekvensene av brudd på menneskerettigheter i Europa kommuniseres tydelig i politiske kanaler
- Be om at Norge stiller krav internasjonalt der det kan øves norsk innflytelse
- Be om at Norge tilslutter seg neste EU-program for rettigheter og verdier
- Be om at Norge tilslutter seg EUs charter for fundamentale rettigheter

Påvirkningsmulighetene kan gå gjennom flere kanaler

- Gjennom ulike partiene i Norge og deres europeiske søsterpartier
- Ungdomspartiene
- EØS-midlene og Norges samarbeid gjennom EFTA
- Nordisk råd, NATO og FN-organisasjonene, inkludert Norges posisjon i FNs sikkerhetsråd
- Norsk innenriks- og utenrikspolitikk

Innstilling:

Den forberedende redaksjonskomiteen mener at hoveddelen av resolusjonen bør vedtas, men at kulepunktene om påvirkningsmulighetene ikke er egnet for å stå i en resolusjonstekst. Disse punktene bør vedtas separat og sendes sentralstyret for videre oppfølging.

Forslag til vedtak:

Følgende resolusjon vedtas:

Menneskerettigheter i Europa under press

Menneskerettighetene for minoriteter er under press i deler av Europa. EU og andre liberale demokratier framstår som de viktigste beskytterne av enkeltindivider og deres rettssikkerhet. I desember 2021 tilsluttet Norge seg EUs erklæring om å redusere ulikhet og forbedrede menneskerettigheter.

Menneskerettigheter står generelt sterkt i Norge og i de fleste EU-landene. Likevel er det krefter i flere land som trekker utviklingen i feil retning. Norge må gjøre mer for å støtte aktivt opp om minoriteters rettigheter og levekår i eget land og i andre deler av Europa.

Europabevegelsen stiller seg solidarisk bak personer og grupper med minoritetsbakgrunn som er utsatte. Særlig vil vi peke på situasjonen i Polen, Ungarn og noen andre europeiske land med lignende utvikling. Vi vil oppfordre norske organisasjoner til å engasjere seg og be norske myndigheter bruke sin rolle aktivt i internasjonale fora der Norge har påvirkning.

Europabevegelsen vil:

- Støtte opp om EUs verdier om mangfold, likebehandling, toleranse, rettferdighet og solidaritet
- Støtte opp om kunnskapsbygging om menneskerettigheter i Norge og Europa
- At Norge aktivt bidrar med styrking av sivilsamfunn der menneskerettigheter er under press
- Støtte opp om LHBT-bevegelsers arbeid i Polen, Ungarn og i andre europeiske land
- Bidra til at konsekvensene av brudd på menneskerettigheter i Europa kommuniseres tydelig i politiske kanaler
- Be om at Norge stiller krav internasjonalt der det kan øves norsk innflytelse
- Be om at Norge tilslutter seg neste EU-program for rettigheter og verdier
- Be om at Norge tilslutter seg EUs charter for fundamentale rettigheter

Forslag til vedtak:

Følgende vedtas og oversendes sentralstyret for oppfølging i arbeidet med handlingsplan for denne toårsperioden:

Påvirkningsmulighetene kan gå gjennom flere kanaler

- Gjennom ulike partiene i Norge og deres europeiske søsterpartier
- Ungdomspartiene
- EØS-midlene og Norges samarbeid gjennom EFTA
- Nordisk råd, NATO og FN-organisasjonene, inkludert Norges posisjon i FNs sikkerhetsråd
- Norsk innenriks- og utenrikspolitikk

RESOLUSJONSFORSLAG 3:

Forslagsstiller: Europabevegelsen i Vestfold og Telemark

Bakgrunn

Diskusjonen om Norges forhold til EU er fortsatt sterkt preget av diskusjonen på 90- tallet. Diskusjonen har mer eller mindre ligget i dvale ute blant folk etter at de to styringspartiene Høyre og Arbeiderpartiet la EU- spørsmålet på vent etter EU debatten på 90 tallet.

De siste 25 årene har det skjedd svært mye i Europa og ikke minst i de aller siste årene med pandemi, krig, klimakrise og en økende stormaktsrivalisering. I denne situasjonen har EU utviklet seg til å bli et verktøy for et helt nødvendig samarbeid. Situasjonen i Europa og EU er i dag helt annerledes enn situasjonen på 90 tallet. Mangel på samarbeid i dagens Europa kan få svært alvorlige konsekvenser for både nasjoner og lokalsamfunn.

Situasjonen i Europa påvirker norske lokalsamfunn langt mer enn tidligere. Uten EU sin koordinering kunne Norge risikert sterke forsinkelser i korona vaksiner. Vinteren 2022/23 med skyhøye energipriser viste oss hvor viktig det er med energisamarbeid i Europa. Ukrainakrigen skaper nå frykt for sikkerheten innenfor en rekke sektorer i det norske samfunnet. Ekstrem og gjentatt tørke og flomkatastrofer skaper stort behov for samarbeid over landegrensene med klimautfordringene.

Kunnskapen om hva EU sitt arbeid med disse utfordringene og særlig hva dette betyr for enkeltmennesker, bedrifter og lokalsamfunn i Norge oppleves av mange i Europabevegelsen som svært mangelfull. Informasjonsarbeidet på dette området må styrkes. Det må lages en eksempelsamling som kan gi økt kompetanse om enkeltområder, og på den måten bidra til bedre samtaler, debatter og mer informasjon blant folk, ikke minst mediene. Det kan også være lettere å ta ulike initiativ fra lokallagene med gode, gjennomarbeidede eksempler «i ryggen».

Forslag til resolusjon

1. Europabevegelsen skal være en viktig kunnskapsleverandør om utvikling og samarbeid i dagens Europa.
2. Landsmøtet 2023 ber om at det lages en eksempelsamling med konsentrerte tekster der EU i dag framstår som viktig myndighet, initiativtaker og problemløser, innenfor helsearbeid, sikkerhetsspørsmål, klimatiltak, energisamarbeid og handelspolitikk.
3. Eksemplene bør vise hvordan EUs arbeid påvirker enkeltmennesker, bedrifter og lokalsamfunn i Norge.

Innstilling:

Den forberedende redaksjonskomiteen mener at innholdet i resolusjonen dekkes av resolusjon 4 og innstiller på at resolusjonen ikke vedtas. Imidlertid mener komiteen at de tre kulepunktene bør vedtas og oversendes sentralstyret for oppfølging.

Forslag til vedtak:

Følgende vedtas og oversendes sentralstyret for oppfølging i arbeidet med handlingsplan for denne toårsperioden:

Eruopabevegelsen vil:

- Europabevegelsen skal være en viktig kunnskapsleverandør om utvikling og samarbeid i dagens Europa.
- Landsmøtet 2023 ber om at det lages en eksempelsamling med konsentrerte tekster der EU i dag framstår som viktig myndighet, initiativtaker og problemløser, innenfor helsearbeid, sikkerhetsspørsmål, klimatiltak, energisamarbeid og handelspolitikk.
- Eksemplene bør vise hvordan EUs arbeid påvirker enkeltmennesker, bedrifter og lokalsamfunn i Norge.

RESOLUSJONSFORSLAG 4:

Forslagsstiller: Den forberedende redaksjonskomiteen

EU sikrer vår selvråderett

Russlands fullskala invasjon av Ukraina har vist at vi lever i et mer utrygt Europa. Vi kan ikke ta verken demokrati, rettsstat eller suverenitet for gitt, det må kjempes for. Liberale demokratier trenger likesinnede venner for å trygge vår egen fremtid og vår selvråderett. Det er nettopp derfor Ukraina valgte å sende inn søknad om EU-medlemskap midt oppe i en blodig forsvarskrig. For ukrainerne handler det om muligheten til å bestemme sin egen fremtid - i stedet for å få den diktert av en brutal og imperialistisk nabo. Vi har NATO, men vi har også sett at kreftene i USA som fikk Donald Trump valgt ikke er borte. Vi har ingen garanti for at ikke neste presidentvalg i USA kan gi oss en ny Trump, eller den Trump vi allerede kjenner. Derfor trenger vi et sterkt Europa, og derfor trenger vi å være en aktiv del av det europeiske fellesskapet.

Vi lever også i en utrygg fremtid på grunn av klimaendringer. Hvert år ser vi store ødeleggelser på grunn av mer ekstremvær. Store verdier går tapt på grunn av både tørke og flom. Klimaendringer er ikke et problem hvert enkelt land kan løse alene. EU har tatt rollen som verdens ledende klimaaktør. EUs vedtatte politikk gir grunnlag for klimahandling som virkelig monner. For å skape en tryggere fremtid her hjemme i Norge trenger vi det forpliktende internasjonale samarbeidet som EU er, og vi trenger at EU driver verdens klimapolitikk fremover. I tillegg vil vi peke på EUs arbeid for å forsvare menneskerettighetene i Europa og det faktum at EØS-avtalen gir et demokratisk underskudd.

Disse eksemplene viser at det er viktigere enn noensinne å diskutere EU og Norges tilknytning til unionen. Europabevegelsen bifaller derfor at flere partier nå løfter en fornyet debatt om norsk EU-medlemskap. Et sterkt og sunt samarbeid mellom europeiske liberale demokratier er altfor viktig for vår egen selvråderett til at vi kan la debatten basere seg på følelser alene. Vi vil bidra til at debatten baserer seg på fakta og kunnskap.

Innstilling:

Den forberedende redaksjonskomiteen har utarbeidet en tekst som vi mener dekker det innholdsmessige i resolusjon 1 og 3, men har et mer agiterende språk. Vi innstiller på at resolusjonen vedtas slik den foreligger.

RESOLUSJONSFORSLAG 5:

Forslagsstiller: Den forberedende redaksjonskomiteen

Vi er avhengig av å delta i det europeiske klima- og energisamarbeidet

Med en ambisiøs klimalov som fundament er EU nå i ferd med å ferdigstille lovverk og regulering som skal føre til at klimagassutslippene skal kuttes med 55% innen 2030. Energikrise og en ny sikkerhetspolitisk situasjon har ikke dempet, men heller skjerpet tempoet i omstillingen til klimanøytralt EU i 2050.

EUs klimapolitikk virker. Målene for 2020 ble overoppfylt. Et forpliktende samarbeid mellom medlemsstatene, mekanismer for byrdefordeling og felles finansiering gjør det mulig å gjennomføre en politikk som gir rettferdig omstilling.

En vellykket og kostnadseffektiv omstilling fra et fossilt til et fornybart energisystem krever tett samarbeid mellom land med forskjellige forutsetninger for å produsere fornybar energi, og det må bygges infrastruktur som sikrer at energien blir tilgjengelig der den trengs.

Gjennom vårt energi- og klimapolitiske samarbeid med EU har Norge høstet fordeler, men vi har også forpliktelser. Mens EU utvikler sin klima- og energipolitikk i høyt tempo for å møte nye geopolitiske utfordringer ligger Norge langt bak i arbeidet med å ta nytt regelverk inn i norsk lovgivning. Dette svekker norske bedrifters konkurransesituasjon i Europa, og det svekker norsk innflytelse på et regelverk som utvikles i høyt tempo.

EØS-avtalen er ikke tilpasset hverken form eller tempo på EUs politikktutvikling. Det er bare gjennom fullt medlemskap Norge kan få medbestemmelse på et politikkområde hvor Norge er en europeisk stormakt. Inntil Norge er et fullverdig medlem må Regjering og Storting snarest ta grep for å ta igjen etterslepet på klima- og energi rettsaktene som nå ligger i kø. Vår mulighet til å nå våre klimamål og å opprettholde energisikkerhet er avhengig av at vi er en del av det europeiske klima- og energisamarbeidet.

Innstilling:

Den forberedende redaksjonskomiteen innstiller på at resolusjonen vedtas slik den foreligger.

RESOLUSJONSFORSLAG 6:

Forslagsstiller: Den forberedende redaksjonskomiteen

På tide å tegne forsikring

De siste årene har Europa blitt utsatt for pandemi, krig, flom, skogbranner og andre kriser. Vi vet ikke hva som rammer oss neste gang, men vi vet at Norge er tryggere når vi står sammen med våre europeiske naboland. Derfor er det på høy tid å tegne forsikring gjennom et norsk EU-medlemskap.

EU-samarbeidet bygger på en forpliktelse om at medlemslandene stiller opp for hverandre når det trengs. Dette gjenspeiles blant annet i TEU artikkel 42(7) om gjensidig forsvar og TFEU artikkel 222 om solidaritetsklausulen. Mens NATO hovedsakelig er en forsvarspolitisk aktør, tar EU for seg både forsvar-, utenriks-, beredskaps- og sikkerhetspolitikk – og ser disse i sammenheng.

De siste årene har EU blitt en stadig viktigere beskytter av demokratiene våre, de individuelle rettighetene våre og velstanden vår. Her er noen eksempler på hvordan EU kan bidra til økt trygghet:

- Den russiske invasjonen av Ukraina har vist at verden ikke er et like trygt sted som man kanskje har trodd. Etter Sovjetunionens fall har forsvar blitt kraftig nedprioritert og Europa har blitt kraftig avindustrialisert. Det er derfor viktig at vi nå snur denne trenden og begynner å styrke europeisk industri igjen. Viktige materialer og nøkkelkomponenter som databrikker må produseres igjen i Europa, og et så stort arbeid kan vi bare klare å gjennomføre hvis vi samarbeider. Som EØS-medlem risikerer Norge å bli mindre attraktiv for europeisk industri som produserer kritisk materiell, og i ytterste konsekvens falle utenfor disse forsyningskjedene.
- Naturkatastrofer og klimakrisen kjenner ingen grenser. En skogbrann i Sverige kan enkelt spres til Norge. Skal vi sitte stille i trygg avstand fra brannen å vente på at den spres til oss, eller skal vi hjelpe svenskene med å slukke den raskest mulig? EU sikrer felles sivil beredskap og krisehåndtering som sørger for at slike branner skal bli slukket så raskt som mulig.
- EU-landene er samlet sett selvforsynt med mat. Norge produserer langt mer sjømat enn vi evner å konsumere, men er ikke selvforsynt med landbruksprodukter. Dersom en krise oppstår må vi se norsk matsikkerhet i sammenheng med europeisk matsikkerhet.

Norge er et lite land. Vi kan ikke være selvforsynt med alt. Samtidig kan vi ikke la oss bli for avhengige av autoritære regimer. Derfor er den beste løsningen at vi inngår et tettere samarbeid med EU.

Europabevegelsen mener at:

- Norsk sikkerhet og beredskap vil styrkes ved at Norge blir medlem i EU

Innstilling:

Den forberedende redaksjonskomiteen innstiller på at resolusjonen vedtas slik den foreligger.